

2. Tiivistelmä

Maanalainen yleiskaava on kaupungin strateginen maankäyttösuunnitelma, jolla varataan maanalaiset tilat kaupungin elintärkeisiin toimintoihin ja liikenteelle pitkällä aikatahtimella. Maanalainen yleiskaava tukee ja mahdollistaa osaltaan kaupunkirakenteen tiivistämisen ja viihtyisän ympäristön maan päällä. Helsinki on maailman johtavia kaupunkeja maanalaisten tilojen monipuolisessa hyödyntämisessä.

Maanalaisen yleiskaavan tavoitteena on toimiva ja turvallinen kaupunki. Kalliotilaan sijoittuvat infrastruktuuri- ja liikennehankkeet toteuttavat näitä tavoitteita turvaamalla kaupungin keskeisten toimintojen edellytyksiä.

Helsingin maanalaisen yleiskaava 2021 teemoina ovat tekninen huolto, liikenne, kävely-ympäristö ja maalämpö. Kaava sisältää vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen suuret tunneli- ja tilavaraukset.

Kaavan keskeisiä tehtäviä on uusien hankevarausten ja jo olevien rakennettujen tilojen yhteensovittaminen maan alla useassa eri korkeustasossa sekä maanpäällisen suunnittelun ja olemassa olevan rakenteen kanssa. Varsinkin keskustan alueella, jossa jo nyt on maanalaisia toimintoja kerroksittain eri korkotasolla, on tarpeen suunnitella maankäyttöä pitäen silmällä tulevaisuuden tarpeita.

Maanalainen yleiskaava osoittaa maan alle sijoituvien suurten ja merkittävien tilojen ja yhteyksien tilavaraukset sekä liikenteen ja teknisen huollon yhteystarpeet. Kaava turvaa näiden toteuttamisedellytykset, varmistaa olemassa olevien maanalaisten tilojen ja tunnelien toiminnan sekä edistää maanalaisten palvelutilojen ja viihtyisien kävely-yhteyksien kehittämistä. Tilavaraukset sijoittuvat enimmäkseen eri korkotasolle. Kartan merkinnät ovat periaatteellisia ja yleispiirteisiä. Maanalainen yleiskaava on oikeusvaikutteinen. Kaava ohjaa asemakaavoitusta ja muuta yksityiskohtaisempaa suunnittelua.

Kaavatyössä on selvitetty maanalaisten kävely-yhteyksien toimivuutta ja viihtyisyyttä sekä laadittu maanalaisista kävely-ympäristöä koskeva ideasuunnitelma. Maalämmön kaupunkitasoisen riittävyden, hyödyntämismahdollisuuksien sekä jatkosuunnittelun kartoitus sekä kaavan pohjaksi laaditut alueellisten maalämpöratkaisujen periaatteet ovat ohjanneet

kaavatyötä. Maanalaisen kaupan, kävelyn ja joukkoliikenteen keskittymät on merkitty kaavaluonnokseen.

Työn yhteydessä on noussut uusia selvitettäviä maanalaisia tilantarpeita. Uusien tilanvarausten suunnittelua edistetään jatkosuunnittelussa. Samoin on tarkoitus jatkaa maalämmön edistämistyötä, maanalaisen kävely-ympäristön laajentamista ja laadun parantamista sekä joukkoliikenteen ja kaupan alueiden keskittymien selvittämistä. Kaavaluonnoksesta saatujen lausuntojen ja mielipiteiden sekä jatkosuunnittelun pohjalta kaavaehdotukseen on tehty tarkennuksia. Suunnitelmien ja selvitysten tarkentumisen vuoksi on kumottu tai korvattu Helsingin yleiskaavan 2016 vanhentuneita tai muuten tarpeettomaksi jääneitä tunnelivarauksia.